

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:668

av **Suzanne Svensson och Peter Jeppsson (båda S)**

Kontanter som betalningsmedel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av regelverket kring kontanter och hur dessa ska kunna användas som betalningsmedel i Sverige och ger regeringen i uppdrag att se över hur detta skulle kunna förtydligas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Huvudregeln i Sverige, enligt Riksbankens hemsida, är att kontanter är lagliga betalningsmedel, och de ska därmed accepteras vid betalning. Riksbanken lägger dock till att denna regel kan avtalas bort av affärer, restauranger etc. En butik kan alltså i princip vägra att acceptera kontanter överhuvudtaget, mynt eller vissa valörer. Riksbanken framhåller därför att det ur ett konsumentperspektiv är önskvärt att konsumenten får denna information i god tid (t ex genom en skylt på dörren) så att hon kan välja om hon vill handla där eller någon annanstans.

I en dom i Högsta förvaltningsdomstolen hösten 2015 fastslås att alla borgenärer är skyldiga att ta emot sedlar och mynt som betalning, särskilt i de fall då det rör sig om offentligfinansierad verksamhet. Beslutet grundar sig i 5 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen som fastslår att sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken lagliga betalningsmedel. I förarbetena anges att detta innebär att var och en är skyldig att ta emot sedlar och mynt som betalning (prop. 1986/87:143 s. 64).

Likaså konstaterade Kammarrätten i en dom i april 2017 att det finns en skyldighet att ta emot kontant betalning enligt riksbankslagen, men att undantag också finns. Det granskade fallet handlar om Stockholms stads beslut att ta bort möjligheten till kontant betalning av parkeringsavgifter. Kammarrätten kommer här fram till att Stockholms stads beslut inte var i strid med lagen.

Ett problem med denna utveckling är att den riskerar att drabba vissa grupper i vårt samhälle mycket hårt. För många äldre människor i Sverige är kontanter fortfarande det huvudsakliga betalningsmedlet. I en tid när allt fler banktjänster digitaliseras och bankkontor stängs ned är det viktigare än någonsin att äldre som inte har tillgång till

kontokort, mobilt bank-id och internetbank inte utesluts från viktiga samhällsfunktioner. Det här är en demokratifråga. I alla fall av samhällelig service borde det vara en självklarhet att kontanter accepteras som betalningsmedel. Det är även önskvärt att alla butiker, kaféer och restauranger ska kunna ta emot kontant betalning.

För att vända denna utveckling föreslås att regeringen utreder hur rätten att använda kontanter som betalningsmedel i Sverige kan förtydligas.

Suzanne Svensson (S)

Peter Jeppsson (S)